

PROGRAM PRIORYTETOWY

Tytuł programu:

System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme)

Część 1) Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej.

1. Cel programu

Ograniczenie lub uniknięcie emisji dwutlenku węgla poprzez dofinansowanie przedsięwzięć poprawiających efektywność wykorzystania energii przez budynki użyteczności publicznej.

2. Wskaźniki osiągnięcia celu

Planowane wartości wskaźnika osiągnięcia celu wynoszą 124 912 Mg/rok. Natomiast wartości wskaźnika wnikające z planowanego potwierdzenia osiągnięcia efektu ekologicznego/rzeczowego w ww. okresie wynoszą 238 997 Mg/rok.

Tabelę wskaźników przedstawiono w załącznik nr 6 do programu.

W wyniku realizacji umowy sprzedaży jednostek przyznanej emisji¹ planuje się osiągnięcie dla niej wskaźników zawartych w załączniku nr 5.

3. Budżet

1. Planowane zobowiązania dla bezzwrotnych form dofinansowania wynoszą **298 329 tys. zł** - ze środków pochodzących z transakcji sprzedaży jednostek przyznanej emisji (dotacji z Systemu Zielonych Inwestycji (GIS)) lub innych środków NFOŚiGW.
2. Wyплаты środków z podjętych i planowanych zobowiązań dla bezzwrotnych form dofinansowania programu wynoszą **347 543,7 tys. zł**.
3. Informacje o wysokości wpływów z umowy sprzedaży jednostek przyznanej emisji¹ zawarte są w załączniku nr 5.
4. Planowane zobowiązania dla zwrotnych form dofinansowania wynoszą **387 934,9 tys. zł** - ze środków NFOŚiGW.
5. Wyплаты środków z podjętych i planowanych zobowiązań dla zwrotnych form dofinansowania programu wynoszą **464 857,7 tys. zł**.
6. Tabele budżetu programu priorytetowego przedstawiono w załączniku 3 do programu.

4. Okres wdrażania

1. Program jest wdrażany w latach 2010 –2017
2. Alokacja środków w latach 2010 –2016.
3. Wydatkowanie środków: do 31.12.2016 roku.

---

¹ Umowy sprzedaży zdefiniowane w art.19 Ustawy, o której mowa w ust. 6 pkt 2 programu priorytetowego

5. Terminy i sposób składania wniosków

Nabór wniosków odbywa się w trybie konkursowym. Ogłoszenia będą zamieszczone na stronie www.nfosigw.gov.pl.

6. Podstawy prawne udzielenia dofinansowania

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z 2013 r., poz.1107).

7. Szczegółowe zasady udzielania dofinansowania

7.1 Formy dofinansowania

- 1) dotacja;
- 2) pożyczka.

7.2 Intensywność dofinansowania

- 1) dofinansowanie w formie dotacji ze środków innych niż środki GIS: do 30% kosztów kwalifikowanych z zastrzeżeniem pkt 5);
- 2) dofinansowanie w formie dotacji ze środków GIS: do 50% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia, jednak nie większe niż intensywność dofinansowania określona w umowach sprzedaży jednostek przyznanej emisji;
- 3) dofinansowanie ze środków wyodrębnionych na pomoc techniczną GIS może być przeznaczone wyłącznie na koszty o których mowa w ust. 9.1.1 i wyniesie do 40 % tych kosztów;
- 4) dofinansowanie w formie pożyczki: do 60% kosztów kwalifikowanych, przy czym łączne dofinansowanie w formie dotacji i pożyczki nie może być wyższe niż 95% kosztów kwalifikowanych;
- 5) na przedsięwzięcie może zostać udzielone dofinansowanie uzupełniające w formie dotacji z innych środków NFOŚiGW w wysokości do 20% kosztów kwalifikowanych, w celu lepszego wydatkowania środków GIS oraz w celu zachowania równego traktowania beneficjentów programu. Udzielenie dofinansowania uzupełniającego nie może spowodować przekroczenia łącznej intensywności dofinansowania bezzwrotnego w przedsięwzięciu ponad poziom 50% kosztów kwalifikowanych.

7.3 Warunki dofinansowania

- 1) dotacja może być udzielona ze środków GIS lub innych środków NFOŚiGW; udzielenie dofinansowanie ze środków wyodrębnionych na pomoc techniczną GIS może dotyczyć tylko przedsięwzięć dofinansowanych ze środków GIS i o ile regulamin konkursu tak przewiduje;
- 2) w przypadku projektów dofinansowywanych ze środków GIS otrzymanie pożyczki ze środków NFOŚiGW jest uwarunkowane otrzymaniem dotacji ze środków GIS;
- 3) minimalny koszt całkowity przedsięwzięcia powyżej 2 mln zł. W przypadku projektów grupowych łączny koszt całkowity przedsięwzięcia wynikający z umowy o dofinansowanie w formie dotacji i pożyczki lub pożyczek musi być wyższy niż 5 mln zł. Dopuszcza się zmniejszenie wysokości kosztu całkowitego (wskazanego w zdaniu 1 i 2) po złożeniu wniosku o dofinansowanie, jeżeli nastąpiło ono w wyniku

przeprowadzonych procedur przetargowych – takie zmniejszenie wysokości kosztu całkowitego nie powoduje odmowy dofinansowania;

- 4) dofinansowanie nie może być przyznane przedsięwzięciom, które znalazły się na podstawowej liście rankingowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko działanie 9.3 lub uzyskały dofinansowanie ze środków NFOŚiGW w ramach innych programów;
- 5) dofinansowanie w formie pożyczek:
  - a) oprocentowanie zmienne WIBOR 3M + 50 pkt bazowych (w skali roku). Odsetki z tytułu oprocentowania spłacane są na bieżąco w okresach kwartalnych. Pierwsza spłata na koniec kwartału kalendarzowego, następującego po kwartale, w którym wypłacono pierwszą transzę środków.
  - b) okres finansowania: pożyczka może być udzielona na okres nie dłuższy niż 15 lat liczony od daty pierwszej planowanej wypłaty transzy pożyczki,
  - c) okres karencji: przy udzielaniu pożyczki może być stosowana karencja w spłacie rat kapitałowych liczona od daty wypłaty ostatniej transzy pożyczki, lecz nie dłuższa niż 18 miesięcy od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia,
  - d) pożyczka nie podlega umorzeniu.
- 6) pkt 3 zdanie trzecie nie ma zastosowania do przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków Rachunku klimatycznego, chyba że kupujący będący stroną umowy sprzedaży jednostek AAU wyrazi zgodę na jego stosowanie w zakresie dofinansowania ze środków pochodzących z tej umowy;
- 7) dofinansowanie uzupełniające o którym mowa w ust. 7.2 pkt. 5, będzie wypłacone pod warunkiem zakończenia realizacji przedsięwzięcia i osiągnięcia efektu ekologicznego na warunkach określonych w umowie o pierwotne dofinansowanie w formie dotacji.

7.4 Beneficjenci

- 1) jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki;
- 2) podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego niebędące przedsiębiorcami;
- 3) Ochotnicza Straż Pożarna;
- 4) uczelnie w rozumieniu ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz instytuty badawcze;
- 5) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej oraz podmioty lecznicze prowadzące przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 55¹ Kodeksu cywilnego w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych;
- 6) organizacje pozarządowe, Kościoły i inne związki wyznaniowe wpisane do rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych oraz kościelne osoby prawne;
- 7) podmiot lub jednostka określona w pkt 1-6 będąca stroną umowy pożyczki w projekcie grupowym.

7.5 Rodzaje przedsięwzięć

- 1) dofinansowanie może być udzielone na realizację przedsięwzięć w budynkach użyteczności publicznej, przez które należy rozumieć budynki przeznaczone do pełnienia następujących funkcji: administracji samorządowej, ochrony przeciwpożarowej realizowanej przez OSP, kultury, kultu religijnego, oświaty, nauki, służby zdrowia,

opieki społecznej i socjalnej, a także budynkach zamieszkania zbiorowego przeznaczonych do okresowego pobytu ludzi poza stałym miejscem zamieszkania (w szczególności: internaty, domy studenckie), a także budynkach do stałego pobytu ludzi (w szczególności: domy rencistów lub emerytów, domy dziecka, domy opieki, domy zakonne, klasztory);

- 2) termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, w tym zmiany wyposażenia obiektów w urządzenia o najwyższych, uzasadnionych ekonomicznie standardach efektywności energetycznej związanych bezpośrednio z prowadzoną termomodernizacją obiektów w szczególności:
  - a) ocieplenie obiektu,
  - b) wymiana okien,
  - c) wymiana drzwi zewnętrznych,
  - d) przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą źródła ciepła),
  - e) wymiana systemów wentylacji i klimatyzacji,
  - f) przygotowanie dokumentacji technicznej dla przedsięwzięcia,
  - g) zastosowanie systemów zarządzania energią w budynkach,
  - h) wykorzystanie technologii odnawialnych źródeł energii;
- 3) wymiana oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne (jako dodatkowe zadania realizowane równoległe z termomodernizacją obiektów);
- 4) w ramach programu mogą być realizowane projekty grupowe. Partnerami i liderami w projektach grupowych mogą być jedynie podmioty wymienione w ust. 7.4 pkt 1-6. Liderem w projekcie grupowym jest podmiot składający wniosek o dofinansowanie w formie dotacji lub wniosek o dofinansowanie w formie pożyczki lub składający wniosek o dofinansowanie w formie pożyczki w imieniu i na rzecz partnerów. Wzajemne relacje lidera i partnerów reguluje zawierane między nimi porozumienie.

7.6 Tryb przyznania dofinansowania (na podstawie przepisów ustawy wskazanej w ust. 6 pkt 2)

- 1) nabór wniosków odbywa się w trybie konkursowym. Ogłoszenie o naborze wniosków i jego warunkach zostanie zamieszczone w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim i na stronie internetowej NFOŚiGW;
- 2) NFOŚiGW po zebraniu wniosków w ramach konkursu, ocenia je przygotowując listę projektów wstępnie zakwalifikowanych do dofinansowania ze środków GIS;
- 3) umowa o dofinansowanie ze środków Rachunku klimatycznego może być podpisana po zatwierdzeniu projektu do dofinansowania przez Ministra Środowiska;
- 4) w przypadku wykreślenia przez Ministra Środowiska projektu z listy projektów wstępnie zakwalifikowanych do dofinansowania, wnioskodawcy przysługuje prawo odwołania się do Ministra, a później w przypadku podtrzymania przez Ministra jego decyzji, do sądu administracyjnego.

8. Szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć

Kryteria dostępu			
Kryteria formalne:		Tak	Nie
1.1	Wniosek jest złożony w terminie		

1.2	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i wypełniony w języku polskim		
1.3	Wniosek jest kompletny, prawidłowo podpisany, posiada wymagane załączniki do oceny techniczno-ekologicznej i finansowej		
1.4	Wniosek zawiera poprawne wyliczenia arytmetyczne		
1.5	Rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z ust. 7.5 programu priorytetowego		
1.6	Wnioskodawca mieści się w kategorii „Beneficjenci”- ust. 7.4 programu priorytetowego		
1.7	Koszty zgodne z katalogiem „Kosztów kwalifikowanych” wskazanych w ust. 9 programu priorytetowego		
1.8	Rodzaj i wysokość planowanego dofinansowania są zgodne ze szczegółowymi zasadami udzielania dofinansowania obowiązującymi w ust. 7.1- 7.3 programu priorytetowego		
Kryteria merytoryczne:		Tak	Nie
1.9	Zastosowano nowe urządzenia		
1.10	Wybrany wariant realizacji – rozwiązanie wybrane w oparciu o analizę opcji, podane uzasadnienie dla przyjętego rozwiązania		
1.11	Wykonalność techniczna (w tym: poprawny dobór technologii zapewniający trwałość rzeczową inwestycji, realistyczny harmonogram wdrażania).		
1.12	Efekt ekologiczny (w tym: wiarygodność założeń i danych, efekt ekologiczny możliwy do osiągnięcia i możliwy do utrzymania w ciągu 5 lat po zakończeniu przedsięwzięcia).		
1.13	Analiza kosztów (w tym: nakłady inwestycyjne i koszty eksploatacyjne oszacowane w oparciu o wiarygodne dane i racjonalne założenia).		
1.14	Uwarunkowania rynkowe (w tym: prawidłowa ocena potencjału źródła energii odnawialnej, możliwość pozyskania surowców i produkcji energii).		
1.15	Struktura instytucjonalna i aspekty formalno-prawne (w tym: przejrzysta struktura własnościowa i forma prawna, czytelne relacje kontraktowe, złożony wniosek o wydanie pozwolenia na budowę lub posiadanie pozwolenia/pozwoleń na budowę dotyczących wszystkich elementów inwestycji (o ile są wymagane)		
1.16	Struktura finansowa (w tym: wiarygodny montaż finansowy, wykonalność oraz trwałość finansowa przedsięwzięcia, rodzaj i wysokość zabezpieczeń) akceptowalna dla NFOŚiGW		
Czy wniosek kwalifikuje się do dalszej oceny?			
Kryterium selekcji wniosków			
2.1	Efektywność kosztowa (DGC – dynamiczny koszt jednostkowy, patrz zał. 2)		

Negatywny wynik oceny na etapie kryteriów dostępu wyklucza wniosek o dofinansowanie przedsięwzięcia z dalszego postępowania.

Dodatkowe wymagania dla beneficjentów odnośnie termomodernizacji budynków podane są w załączniku 1.

9. Koszty kwalifikowane

1. Okres kwalifikowalności kosztów od 01.01.2009 r. do 31.12.2016 r., w którym poniesione koszty mogą być uznane za kwalifikowane.
2. W przypadku środków GIS, w tym środków wyodrębnionych na pomoc techniczną okres kwalifikowalności będzie określony w dokumentacji konkursowej. Dokumentacja konkursowa może przewidywać inny katalog kosztów kwalifikowanych, niż określone w ust. 9.2.
3. Podatek VAT nie jest kosztem kwalifikowanym, jeżeli beneficjent ma możliwość żądania zwrotu lub odliczenia podatku VAT (w tym przypadku nie stanowi on także składnika kosztu całkowitego przedsięwzięcia). Jeżeli beneficjent nie ma możliwości zwrotu lub odliczenia podatku VAT, wówczas podatek VAT stanowi koszt kwalifikowany.

Działalność gospodarcza konkurencyjna – działalność spełniająca łącznie poniższe kryteria:

- 1) polega na sprzedaży dóbr lub usług,
- 2) prowadzona jest na rynku otwartym na konkurencję,
- 3) dofinansowanie tej działalności wpływa na handel między państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

Jeżeli w danym obiekcie prowadzona jest działalność gospodarcza konkurencyjna na powierzchni do 50% powierzchni danego obiektu, wydatki dotyczące powierzchni, na której prowadzona jest ta działalność pomniejszają wartość kosztów kwalifikowanych proporcjonalnie do udziału procentowego powierzchni, na której jest ona prowadzona.

Jeżeli w danym obiekcie prowadzona jest działalność gospodarcza konkurencyjna na powierzchni przekraczającej 50% powierzchni danego obiektu, obiekt taki nie może być przedmiotem wniosku o dofinansowanie.

W przypadku, gdy ta sama powierzchnia jest wykorzystywana zarówno na działalność gospodarczą konkurencyjną, jak i na inną działalność, przy obliczaniu udziału powierzchni wykorzystywanej na działalność gospodarczą konkurencyjną uwzględnia się czas, w jakim służy ona tej działalności.

9.1 Koszty kwalifikowane do dofinansowania ze środków NFOŚiGW

- 1) prace przygotowawcze (w tym koncepcje techniczne, studium wykonalności, raport o oddziaływaniu na środowisko), pod warunkiem, że zostały wykazane we wniosku o dofinansowanie;
- 2) projekty budowlane i wykonawcze;
- 3) koszt nabycia lub koszt wytworzenia nowych środków trwałych, w tym:
  - a) budowli i budynków (powinien istnieć bezpośredni związek między nabyciem budynków i budowli a celami przedsięwzięcia),
  - b) maszyn i urządzeń,
  - c) narzędzi, przyrządów i aparatury,
  - d) infrastruktury technicznej związanej z nową inwestycją, przy czym przez budowę urządzeń infrastruktury technicznej rozumie się instalacje wewnętrzne w obiektach technologicznych, przyłącza doprowadzające media do obiektów technologicznych, drogi i place technologiczne, itp.;
- 4) koszt montażu i uruchomienia środków trwałych;
- 5) koszt nabycia materiałów lub robót budowlanych, pod warunkiem, że pozostają w bezpośrednim związku z celami przedsięwzięcia objętego wsparciem;

- 6) nabycie wartości niematerialnych i prawnych w formie: patentów, licencji, nieopatentowanej wiedzy technicznej, technologicznej lub z zakresu organizacji i zarządzania;
- 7) koszt nadzoru.

9.2 Koszty kwalifikowane do dofinansowania ze środków dotacyjnych GIS

- 1) koszt nabycia lub koszt wytworzenia nowych środków trwałych, w tym:
  - a) budowli i budynków (powinien istnieć bezpośredni związek między nabyciem budynków i budowli a celami przedsięwzięcia),
  - b) maszyn i urządzeń,
  - c) narzędzi, przyrządów i aparatury,
  - d) infrastruktury technicznej związanej z nową inwestycją, przy czym przez budowę urządzeń infrastruktury technicznej rozumie się instalacje wewnętrzne w obiektach technologicznych, drogi i place technologiczne, itp.;
- 2) koszt montażu i uruchomienia środków trwałych;
- 3) koszt nabycia materiałów lub robót budowlanych, pod warunkiem, że pozostają w bezpośrednim związku z celami przedsięwzięcia objętego wsparciem;
- 4) nabycie wartości niematerialnych i prawnych w formie: patentów, licencji, nieopatentowanej wiedzy technicznej, technologicznej lub z zakresu organizacji i zarządzania;
- 5) koszt nadzoru.

9.3 Zasady ponoszenia kosztów kwalifikowanych przez partnerów w ramach umowy o dofinansowanie w formie pożyczki

- 1) koszty poniesione przez partnera mogą być uznane za kwalifikowane, jeżeli Beneficjent wskazał tego partnera we wniosku o dofinansowanie na podstawie zawartego z tym partnerem porozumienia, a NFOŚiGW zawarł z partnerem umowę o dofinansowanie w formie pożyczki;
- 2) porozumienie pomiędzy liderem a partnerem musi być zawarte zgodnie z obowiązującymi przepisami i regulacjami, w tym w szczególności zgodnie z przepisami dotyczącymi zamówień publicznych oraz przepisów dotyczących pomocy publicznej;
- 3) Lider jest odpowiedzialny za całość realizacji rzeczowej i finansowej przedsięwzięcia, w szczególności za osiągnięcie efektu rzeczowego, ekologicznego oraz za trwałość przedsięwzięcia;
- 4) partnerzy na podstawie i w zakresie wyznaczonym umową o dofinansowanie w formie pożyczki;
  - a) pozostają odpowiedzialni za prawidłowość rzeczowej i finansowej realizacji przedsięwzięcia i odpowiadają przed NFOŚiGW za prawidłowość ponoszonych kosztów kwalifikowanych,
  - b) pozostają odpowiedzialni za zapewnienie trwałości przedsięwzięcia,
  - c) nabywają ruchomości i nieruchomości będące efektem rzeczowym przedsięwzięcia oraz nabywają majątkowe prawa autorskie w przypadku utworów chronionych prawami autorskimi;
- 6) w przypadku, gdy beneficjent wskazuje więcej niż jednego partnera, do każdego z tych podmiotów na tych samych zasadach stosuje się postanowienia niniejszego programu priorytetowego;

- 7) do wszystkich kosztów kwalifikowanych, mają zastosowanie te same wymogi dotyczące ich ponoszenia bez względu na to czy zostały poniesione przez lidera, czy też partnera;
- 8) NFOŚiGW może odmówić kwalifikowalności całości lub części kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia, jeżeli uzna za zagrożone osiągnięcie efektu rzeczowego, ekologicznego lub trwałości przedsięwzięcia lub beneficjent w ramach realizacji projektu grupowego naruszył jakiegokolwiek warunki umów o dofinansowanie w formie dotacji lub pożyczki. NFOŚiGW składa beneficjentowi oświadczenie o odmowie kwalifikowalności kosztów.

9.4 Zasady ponoszenia kosztów kwalifikowanych przez podmiot upoważniony w ramach umowy o dofinansowanie w formie dotacji

- 1) w przypadku projektu grupowego w ramach umowy o dofinansowanie w formie dotacji koszty kwalifikowane są ponoszone przez lidera oraz mogą być ponoszone na podstawie upoważnienia zawartego w porozumieniu dotyczącym realizacji projektu grupowego, przez partnera (podmiot upoważniony);
- 2) NFOŚiGW może na podstawie analizy dokumentacji złożonej przez beneficjenta, jeżeli podmiot upoważniony nie gwarantuje osiągnięcia efektu rzeczowego, ekologicznego, trwałości przedsięwzięcia lub poprawnego wykonania umowy, w szczególności w zakresie kosztów kwalifikowanych, odmówić uznania poniesionych przez ten podmiot kosztów za kwalifikowane. W przypadku odmowy przed zawarciem umowy o dofinansowanie, podmiot ten nie jest uwzględniany w katalogu podmiotów upoważnionych, określonym w umowie o dofinansowanie w formie dotacji. W przypadku odmowy po zawarciu umowy o dofinansowanie NFOŚiGW składa liderowi oświadczenie o odmowie kwalifikowalności kosztów poniesionych przez podmiot upoważniony;
- 3) do podmiotu upoważnionego stosuje się odpowiednio postanowienia umowne oraz przepisy i regulacje, które odnoszą się do lidera;
- 4) niezbędnym warunkiem uznania za kwalifikowane kosztów poniesionych przez podmiot upoważniony jest podpisanie, zawierającego upoważnienie, porozumienia pomiędzy liderem a podmiotem upoważnionym, z poszanowaniem obowiązujących przepisów, w tym w szczególności przepisów dotyczących zamówień publicznych oraz przepisów dotyczących pomocy publicznej;
- 5) niezależnie od tego, czy lider upoważni inny podmiot do ponoszenia kosztów kwalifikowanych, lider:
  - a) zawsze pozostaje odpowiedzialny za prawidłowość rzeczowej i finansowej realizacji tego projektu i odpowiada przed NFOŚiGW za prawidłowość całości kosztów kwalifikowanych, które są ponoszone w ramach projektu,
  - b) zawsze pozostaje odpowiedzialny za zapewnienie trwałości projektu,
  - c) zawsze pozostaje jedynym podmiotem właściwym do kontaktów z NFOŚiGW. Wszelkie oświadczenia i czynności związane z umową o dofinansowanie w formie dotacji są dokonywane wyłącznie przez NFOŚiGW oraz lidera w zakresie określonym w umowie oraz przepisach prawa;
- 6) partnerzy w zakresie umowy o dofinansowanie w formie dotacji oraz upoważnienia do ponoszenia kosztów kwalifikowanych, nabywają własność ruchomości i nieruchomości będących efektem rzeczowym przedsięwzięcia oraz nabywają majątkowe prawa autorskie w przypadku utworów chronionych prawami autorskimi;
- 7) lider wskazuje podmiot upoważniony we wniosku o dofinansowanie w formie dotacji na podstawie zawartego z tym partnerem porozumienia;

- 8) w przypadku, gdy lider wskazuje więcej niż jeden podmiot upoważniony, do każdego z tych podmiotów na tych samych zasadach stosuje się postanowienia niniejszego programu priorytetowego odnoszące się do podmiotu upoważnionego;
- 9) do wszystkich kosztów kwalifikowanych, mają zastosowanie te same wymogi dotyczące ich ponoszenia bez względu na to czy zostały poniesione przez lidera, czy też przez podmiot upoważniony;
- 10) po podpisaniu umowy o dofinansowanie, zmiana podmiotu upoważnionego może być dokonana na uzasadniony wniosek beneficjenta, w formie aneksu do umowy o dofinansowanie w formie dotacji.

10. Procedura wyboru przedsięwzięć

1. Wnioski o dofinansowanie w formie dotacji rozpatrywane są w trybie konkursowym.
2. Szczegółowy sposób postępowania określa regulamin konkursu.
3. W sprawach nieuregulowanych, do wniosków, o których mowa w pkt. 1 stosuje się obowiązujące w NFOŚiGW wewnętrzne regulacje.
4. Wnioski o dofinansowanie w formie pożyczki rozpatrywane są w naborze ciągłym, z zastrzeżeniem pkt 5 i 6.
5. Wniosek, o którym mowa w pkt 4 jest składany równocześnie z wnioskiem o dofinansowanie w formie dotacji, w terminach publikowanych na stronie internetowej NFOŚiGW: www.nfosigw.gov.pl
6. Do wniosku, o którym mowa w pkt 4 mają zastosowanie terminy rozpatrywania określone w regulaminie konkursu.
7. Wnioski o dofinansowanie uzupełniające, o którym mowa w ust. 7.2 rozpatrywane są w naborze ciągłym i muszą być złożone przed zakończeniem realizacji przedsięwzięcia.

11. Inne wymagania

1. Beneficjent dofinansowania (przy udzielaniu zamówień) zobowiązany jest do stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą Pzp”, w przypadku gdy jest zamawiającym w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy Pzp w tym, gdy spełnione są przesłanki, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp.
2. W przypadku, gdy beneficjent nie jest zamawiającym, o którym mowa w pkt 1, przy udzielaniu zamówień zobowiązany jest do stosowania zasad równego traktowania, uczciwej konkurencji i przejrzystości, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy Pzp poprzez zawieranie umów w formie pisemnej (chyba że dla danej czynności zastrzeżona jest inna forma) w drodze aukcji albo przetargu, o których mowa w art. 70¹ – 70⁵ Kodeksu cywilnego.

WYMAGANIA DLA BENEFICJENTÓW REALIZUJĄCYCH PRZEDSIĘWZIĘCIA TERMOMODERNIZACYJNE DOFINANSOWYWANE W RAMACH PROGRAMU

- 1) Zakres prac termomodernizacyjnych wynikać musi z wykonanego audytu energetycznego zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 17 marca 2009 r. w sprawie szczegółowego zakresu i form audytu energetycznego oraz części audytu remontowego, wzorów kart audytów, a także algorytmu oceny opłacalności przedsięwzięcia termomodernizacyjnego.
- 2) Projekty z zakresu termomodernizacji obiektów budowlanych muszą być prowadzone zgodnie z obowiązującym prawem, w tym między innymi ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j.: Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.). Biorąc pod uwagę konieczność dbałości o cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz różne formy ochrony przyrody, należy zwracać szczególną uwagę na działania polegające na organizacji dostaw, lokalizację i organizację placu magazynowego budowy oraz prace prowadzone na strychach/stropodachach. Prace budowlane należy prowadzić z uwzględnieniem, między innymi, potrzeb i biologii nietoperzy i jeryzków. Wszelkie prace ograniczające dostęp danego gatunku do miejsc jego regularnego występowania i rozrodu należy traktować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień. Wszelkich informacji w tym zakresie udzielają przedstawiciele Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska.
- 3) Wartości współczynnika przenikania ciepła U poszczególnych przegród budowlanych nie mogą być wyższe od wartości maksymalnej określonych w rozporządzeniu Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 5 lipca 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2013 r. poz.926) z zastrzeżeniem zapisów § 2 ww. rozporządzenia, tj. jeżeli przed dniem wejścia w życie rozporządzenia:
  - został złożony wniosek o pozwolenie na budowę lub odrębny wniosek o zatwierdzenie projektu budowlanego,
  - zostało dokonane zgłoszenie budowy lub wykonywania robót budowlanych, w przypadku gdy nie jest wymagane pozwolenie na budowę,
  - została wydana decyzja o pozwoleniu na budowę lub odrębna decyzja o zatwierdzeniu projektu budowlanego – stosuje się przepisy dotychczasowe.
- 4) Wymaga się, aby w wyniku przeprowadzonych prac termomodernizacyjnych obliczeniowe zapotrzebowanie na ciepło (tj. roczne obliczeniowe zużycie energii) uległo zmniejszeniu w stosunku do stanu pierwotnego o minimum 40% dla całego przedsięwzięcia, w tym roczne obliczeniowe zużycie energii do ogrzewania budynków nie mniej niż o 30%.
- 5) Wymaga się aby w obliczeniach dotyczących opłacalności zastosowania OZE stosować rzetelne i uzasadnione założenia oraz stosować zapisy Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 17 marca 2009 r. w sprawie szczegółowego zakresu i form audytu

energetycznego oraz części audytu remontowego, wzorów kart audytów, a także algorytmu oceny opłacalności przedsięwzięcia termomodernizacyjnego (Dz. U. z 2009 r. Nr 43, poz. 346) (dotyczące konieczności stosowania wariantowości przy określaniu wariantu optymalnego).

- 6) W przypadku przedsięwzięć rozpoczętych przed rozpoczęciem naboru wniosków, dla których optymalny zakres rzeczowy prac termomodernizacyjnych został określony na podstawie audytów energetycznych wykonanych od 01.01.2009 r. do 19.03.2009 r. tj. do **ostatniego dnia przed wejściem w życie nowych przepisów dotyczących sporządzania audytu energetycznego**, dopuszcza się możliwość przedłożenia z wnioskiem, audytu energetycznego, wykonanego w oparciu o obowiązujące wówczas przepisy.

W takim przypadku wymagane jest jednak skorygowanie audytów energetycznych w zakresie zapotrzebowania na energię ciepłą do ogrzewania przed i po modernizacji, które powinno być obliczone w oparciu o obowiązujące na dzień opracowania wniosku przepisy i normy. Korekty do audytów należy przedłożyć w formie stosownego aneksu/erraty do audytu.

O ile zmiany przepisów i norm nie będą miały wpływu na zapotrzebowania na energię, o których mowa powyżej, należy przedstawić stosowne oświadczenie w tym zakresie.

- 7) Beneficjent przy realizacji przedsięwzięcia zobowiązany jest przestrzegać wymagań dotyczących ochrony ptaków i nietoperzy zawartych w publikacji pt. "Docieplanie budynków w zgodzie z zasadami ochrony przyrody" (autorstwa: P. Wylęgała, R. Jaros, R. Dzieciołowski, A. Kepel, R. Szkudlarek, R. Paszkiewicz) opracowanej przez Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”. Publikacja dostępna jest na stronie internetowej NFOŚiGW (www.nfosigw.gov.pl).

DGC (dynamiczny koszt jednostkowy)

DGC – dynamiczny koszt jednostkowy jest równy cenie, która pozwala na uzyskanie zdyskontowanych przychodów równych zdyskontowanym kosztom. Inaczej to ujmując, wskaźnik DGC pokazuje, jaki jest techniczny koszt uzyskania jednostki efektu ekologicznego. Koszt ten jest wyrażony w złotych na jednostkę efektu ekologicznego. Im niższa jest wartość wskaźnika, tym przedsięwzięcie jest bardziej efektywne.

Wzór na obliczenie wskaźnika DGC

$$DGC = p_{EE} = \frac{\sum_{t=0}^{t=n} \frac{KI_t - \Delta KE_t}{(1+i)^t}}{\sum_{t=0}^{t=n} \frac{EE_t}{(1+i)^t}}.$$

- KI_t – kwalifikowane koszty inwestycyjne poniesione w danym roku – t; Koszty kwalifikowane przyjmowane do liczenia DGC nie są pomniejszane ze względu na prowadzenie działalności komercyjnej w części obiektu poddawanej termomodernizacji na podstawie pkt 9 Programu priorytetowego;
- ΔKE_t – różnica kosztów eksploatacyjnych ponoszonych przed modernizacją i poniesionych w danym roku – t;
- i – stopa dyskontowa (w postaci ułamka dziesiętnego);
- t – rok, przyjmuje wartości od 0 do n, gdzie 0 jest rokiem, w którym ponosimy pierwsze koszty, natomiast n jest ostatnim rokiem działania instalacji;
- EE_t – miara efektu ekologicznego w jednostkach fizycznych uzyskiwanego w poszczególnych latach. Efekt ekologiczny, któremu przypisujemy cenę pEE za jednostkę fizyczną (przy założeniu, że cena ta jest stała w całym okresie analizy);
- p_{EE} – cena za jednostkę fizyczną efektu ekologicznego.

Uwaga:

EE - efekt ekologiczny powinien zostać sprowadzony do redukcji emisji dwutlenku węgla. Przeliczenia zawarte są (powinny być) w zał. 1.1 oraz 1.2 (EE, EE2, EE3, EE4)

ZAŁĄCZNIK 3

TABELE BUDŻETU PROGRAMU PRIORYTETOWEGO SYSTEM ZIELONYCH INWESTYCJI (GIS – GREEN INVESTMENT SCHEME) CZĘŚĆ 1) ZARZĄDZANIE ENERGIĄ W BUDYNKACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Tabela budżetu dla bezzwrotnych form dofinansowania.

Budżet programu priorytetowego:		SYSTEM ZIELONYCH INWESTYCJI (GIS-GREEN INVESTMENT SCHEME). CZĘŚĆ 1) ZARZĄDZANIE ENERGIĄ W BUDYNKACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ													
Bezzwrotne środki dofinansowania															
Rok	Lata poprzednie	2013	2014	2015	2016	2017	Limit wypłat ogółem	Lata poprzednie	2013	2014	2015	2016	2017	Limit wypłat ogółem	
Środki dofinansowania :Zobowiązania i wypłaty:	środki na realizację zadań bieżących						środki na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych								
(tys. zł)															
I	I Planowane zobowiązania (kwota zobowiązań wynikająca z zawieranych w danym roku umów)														
II Planowane wypłaty - zobowiązań	w roku 2013 dla:	jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	17,7				17,7		88 743,3	86 427,9	91 791,5	31 366,3		298 329,0	
		jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych							3 000,0	4 643,5				7 643,5	
		Razem:	17,7				17,7		36 418,3	66 996,0				103 414,3	
	w roku 2014 dla:	jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych							4 716,6	11 069,8	40 080,3				55 866,7
		jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych							8 062,1	10 677,5	7 073,0				25 812,6
		Razem:							12 778,7	21 747,3	47 153,3				81 679,3
	w roku 2015 dla:	jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych									33 274,6	78 022,8			111 297,4
		jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych									6 000,0	13 768,7			19 768,7
		Razem:									39 274,6	91 791,5			131 066,1
	w roku 2016 dla:	jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych											26 661,4		26 661,4
		jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych											4 704,9		4 704,9
		Razem:											31 366,3		31 366,3
	w roku 2017 dla:	jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych													
		jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych													
		Razem:													

w latach kolejnych dla:	jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych																
	jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych																
	Razem:																
RAZEM dla:	jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	17,7								17,7	38 134,9	73 422,3	73 354,9	78 022,8	26 661,4		289 596,3
	jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych										11 062,1	15 321,0	13 073,0	13 768,7	4 704,9		57 929,7
	Razem:	17,7								17,7	49 197,0	88 743,3	86 427,9	91 791,5	31 366,3		347 526,0

Tabela budżetu dla zwrotnych form dofinansowania.

Budżet programu priorytetowego:		SYSTEM ZIELONYCH INWESTYCJI (GIS-GREEN INVESTMENT SCHEME). CZĘŚĆ 1) ZARZĄDZANIE ENERGIĄ W BUDYNKACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ						
Zwrotne środki dofinansowania								
Rok		Lata poprzednie	2013	2014	2015	2016	2017	Limit wypłat ogółem
Środki dofinansowania:		pożyczki						
Zobowiązania i wypłaty:								
(tys. zł)								
I	I Planowane zobowiązania		~~X~~	107 629,0	280 305,9			387 934,9
	(kwota zobowiązań wynikająca z zawieranych w danym roku umów)							
II	Planowane wypłaty zobowiązań							
	w roku 2013		61 798,6	100 868,6				162 667,2
	w roku 2014		15 124,2	6 760,4				21 884,6
	w roku 2015				59 974,3			59 974,3
	w roku 2016				220 331,6			220 331,6
	w roku 2017							
	w latach kolejnych							
RAZEM		76 922,8	107 629,0	280 305,9			464 857,7	

ZAŁĄCZNIK 4

(dostępny na [stronie internetowej NFOŚiGW](#))

Załącznik 5

Nazwa programu priorytetowego	System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 1) Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej				
strona umowy sprzedaży jednostek przyznanej emisji	wpływy	wskaźnik osiągnięcia celu			
	tys. zł	produkt	rezultat		oddziaływanie - redukcja CO2
		liczba budynków*	MWh/rok	GJ/rok	MgCO2/rok
EBOR Irlandia	31 788,98	70	54 700,00	196 920,00	21 223,60
inne	407 344,53	1200	700 000,00	2 520 000,00	271 600,00
razem	439 133,51	1 270	754 700,00	2 716 920,00	292 823,60

* liczba budynków odnosi się do generowanego kosztu całkowitego.

Załącznik 6

Nazwa / jedn. miary		Ograniczenie lub uniknięcie emisji CO2 w wyniku oszczędności energii [Mg/rok]						
Środki dofinansowania:		bezzwrotna/zwrotna						
Rok		2013	2014	2015	2016	2017	lata kolejne	Razem
Wartości wskaźnika								
I.*	Planowane	86 352	38 560					124 912
II.**	Osiągnięte	1 474	27 398	88 330	81 655	40 140		238 997

*) - wartości miernika wynikające z planowanych do zawarcia umów

***) wartości wskaźnika wynikające z planowanego potwierdzenia osiągnięcia efektu ekologicznego/rzeczowego.